

[C. C. Heilesen.]

Tilfælde. Og det vilde vel ogsaa være saaledes, at adskillige af dem, der lider mest under Alkoholnydelsen, maaske vilde have vanskeligt nok ved at skaffe de 2 Kr. Men jeg vil i øvrigt sige, at hvis det virkelig skulde vise sig, at det er en Betingelse fra det ærede Medlems Side, at man fik en saadan Garanti, kan vi naturligvis altid tale derom; men jeg vil dog først høre, om det ærede Medlem virkelig mener, at dette skulde have Indflydelse paa hans Stilling, i modsat Fald maa jeg sige, at jeg ikke ganske forstaar den Udvikling, det ærede Medlem i saa Henseende fremsatte.

Det ærede Medlem mente videre, at en Folkeafstemning om Alkoholspørgsmaalet først burde afholdes, hvis Folketing og Landsting havde vedtaget en Forbudslov, for at det saa kunde afgøres ved Afstemning, om denne Forbudslov burde træde i Kraft. Jeg forstod det ærede Medlem saaledes, at han mente, at en Folkeafstemning om Princippet, saadan som det her tænkes, var noget helt ukendt. Deri tager det ærede Medlem fejl. Saavel den svenske Afstemning ifølge Loven af 28. April 1922 som den norske ifølge Loven af 1919 var netop Afstemninger om Princippet, der overlod den nærmere Udformning af Loven til Rigsdagen, ganske paa samme Maade, som det er foreslaaet ved nærværende Forslag. Det eneste særlige ved dette Forslag fremfor de Foranstaltninger, der er gennemført i Sverige og Norge, som det ærede Medlem paa-beraabte sig for sit Standpunkt, er det, at Rigsdagen giver Vælgerne Ret til at bestemme Tidspunktet for den eventuelle Folkeafstemning. Det er efter min Opfattelse en naturlig Ordning, at det bliver Vælgerne, der faar Adgang til at bestemme Tidspunktet for Afstemningen. For mit Vedkommende vil jeg i det hele taget sige, at jeg tror, det vilde være heldigt for mange store Spørgsmaals Løsning, om der var en Adgang for Vælgerne til uden Hensyn til den sædvanemæssige Deling at foranledige, at Princippet blev optaget til Afgørelse. Saadan som Forholdstalsvalgmaadens Rigsdage er, kan de jo ikke siges at udmærke sig ved ubetinget Handlekraft; og en Adgang for Vælgerne til at samle sig om en bestemt Sag og sige: Nu ønsker vi denne Sag løst, og vi ønsker den løst paa denne bestemte Maade, vilde maaske kunne føre til en Fornyelse af Parlamentarismen, ogsaa i andre Henseender.

Det ærede Medlem nævnte Grundlovens § 56, som siger, at Rigsdagsmænd ene er bundne ved deres Overbevisning. Men vi

har jo allerede tidligere haft en saadan raadgivende Folkeafstemning, nemlig angaaende Salget af de vestindiske Øer. Det var ganske vist ikke en Afstemning om en Lov, men om en Konvention. Og denne Afstemning foregik, uden at man paa nogen Maade fandt, at dens Foretagelse skulde være i Strid med Reglerne i vor Grundlov. De Betragtninger, det ærede Medlem fremsatte i saa Henseende, kan jeg altsaa ikke anse for afgørende. Og selvfølgelig, hvis vi fik en saadan Afstemning, vilde Rigsdagen forfatningsmæssigt set staa frit. Afstemningen vilde kun være raadgivende, vejledende. Man maa imidlertid gaa ud fra, at for alle, der anerkender Folkestyrets og Demokratiets Princip, vilde en saadan Afstemning være faktisk afgørende, navnlig da, hvis den havde givet en betydelig Majoritet. Men at der heri skulde være det mindste, der skulde være i Strid med vore forfatningsretlige Principper, eller det mindste mærkelige, saaledes som det ærede Medlem syntes at mene, vil ikke kunne fastholdes af den, der tænker Sagen nærmere igennem.

Først naar Vælgerne maatte bestemme Tidspunktet for en saadan Landsafstemning om Alkoholforbud, først da bliver alle de Spørgsmaal aktuelle, der har spillet saa stor en Rolle i Debatten for nogle af Talernes Vedkommende, særlig Spørgsmaalet om Erstatning for Skatteindtægten. I Virkeligheden tror jeg, at naar alt undersøges, viser det sig at være en dyr Maade for Staten at oppebære sine Skatteindtægter gennem Befolkningens Øl- og Spiritusforbrug. Men hvordan man nu end ser paa dette Spørgsmaal, saa bliver det først aktuelt paa det Tidspunkt, da Folkeafstemningen om Alkoholforbudet afholdes. Det samme gælder Forholdet til Udlandet, Spørgsmaalet om Smuglingen, om Forbudspolitik, om Administrationsapparatet og alle de øvrige Spørgsmaal, man fra forskellig Side har rejst.

Det er da ganske uberettiget, naar man har bebredet Forslagsstillerne, at der ikke findes udarbejdet Regler om disse Spørgsmaal i Lovforslaget. Alle disse Forhold er ganske uden Betydning for Lovforslagets Gennemførelse; de bliver først af Betydning paa det Tidspunkt, da efter Lovforslagets Gennemførelse det Antal Vælgere, der ifølge Lovforslaget kan kræve Afholdelse af Landsafstemning om Alkoholforbud, maatte rejse et saadant Krav. Og alle disse Spørgsmaal vilde naturligvis blive inddraget i Diskussionen ved en saadan Afstemning. Her vilde de høre hjemme, men de hører ikke hjemme i Drøftelsen